

جدول ۲۰-۱- درصد تغییر سالانه

متوسط شاخص‌های قیمت (۱۳۸۳=۱۰۰)

سال		
۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۱۰/۸	۲۵/۴	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری
۷/۴	۲۰/۹	شاخص بهای تولیدکننده
-۶/۸	۲۲/۱	شاخص بهای کالاهای صادراتی
		شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی
۲/۴	۱۷/۱	(به قیمت پایه) (۱۳۷۶=۱۰۰)
		شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی
۸/۱	۲۱/۵	بدون نفت (به قیمت پایه) (۱۳۷۶=۱۰۰)

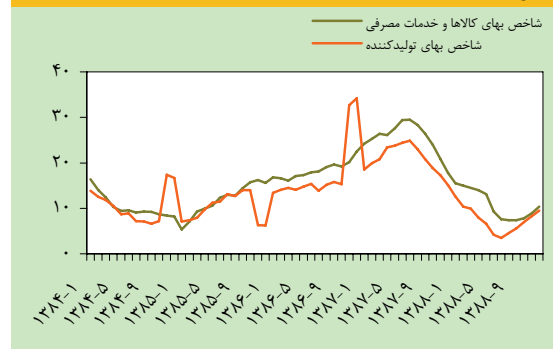
۲۰-۱- روند عمومی قیمت‌ها

تغییرات متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در دوازده ماهه منتهی به هر ماه نسبت به مدت مشابه سال قبل (نرخ تورم) از تیر ۱۳۸۵ روند صعودی به خود گرفت و از ۸/۶ درصد در این ماه به ۲۵/۹ درصد در دی و بهمن ۱۳۸۷ رسید. از بهمن ۱۳۸۷، نرخ تورم روندی نزولی پیش گرفت، به طوری که در پایان سال ۱۳۸۸ به ۱۰/۸ درصد بالغ گردید. روندی مشابه در مورد شاخص بهای تولیدکننده نیز رخ داد؛ به طوری که نرخ رشد این شاخص که از تیر ۱۳۸۵ روند صعودی داشت، در بهمن ۱۳۸۷ به ۲۱/۱ درصد بالغ گردید و بعد از آن روند نزولی پیش گرفت، به طوری که در اسفند ۱۳۸۸ به ۷/۴ درصد کاهش یافت.

متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در

مناطق شهری کشور و شاخص بهای تولیدکننده (بر مبنای سال پایه ۱۳۸۳) در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل به ترتیب ۱۰/۸ و ۷/۴ درصد رشد داشت. مقایسه ارقام مزبور با ارقام مشابه سال قبل (۲۵/۴ و ۲۰/۹ درصد) نشان‌دهنده کاهش رشد هر دو شاخص قیمت در این سال است.

نمودار ۲۰-۱- تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و شاخص بهای تولیدکننده (هر ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل) (درصد) (۱۳۸۳=۱۰۰)

از ابتدای سال ۱۳۸۸ تا اسفند ماه همان سال نرخ تورم روندی نزولی داشت، به طوری که از ۲۴/۵ درصد در فروردین ماه به ۱۰/۸ درصد در اسفند ماه رسید. با اتخاذ سیاست‌های کنترل رشد نقدینگی توسط بانک مرکزی طی سال ۱۳۸۷، که تاثیر خود را بر سطح عمومی قیمت‌ها با تاخیر زمانی در سال ۱۳۸۸ آشکار نمود، نرخ تورم روند نزولی پیدا کرد و به ۱۰/۸ درصد در اسفند ماه ۱۳۸۸ تنزل یافت.

جدول ۲۰-۲- درصد تغییرات متوسط شاخص‌های قیمت در

دوازده ماه منتهی به هر ماه (نسبت به مدت مشابه سال قبل)

(۱۳۸۳=۱۰۰)

	شاخص بهای تولیدکننده		شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی	
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷
فروردین	۲۰/۳	۱۵/۴	۲۴/۵	۱۹/۱
اردیبهشت	۱۹/۴	۱۵/۹	۲۳/۶	۱۹/۸
خرداد	۱۸/۴	۱۶/۴	۲۲/۵	۲۰/۷
تیر	۱۷/۱	۱۷/۲	۲۱/۵	۲۱/۵
مرداد	۱۵/۶	۱۸/۰	۲۰/۲	۲۲/۳
شهریور	۱۳/۹	۱۸/۸	۱۸/۵	۲۳/۳
مهر	۱۲/۱	۱۹/۷	۱۶/۷	۲۴/۳
آبان	۱۰/۶	۲۰/۳	۱۵/۰	۲۵/۰
آذر	۹/۴	۲۰/۷	۱۳/۵	۲۵/۵
دی	۸/۵	۲۱/۰	۱۲/۲	۲۵/۹
بهمن	۷/۸	۲۱/۱	۱۱/۳	۲۵/۹
اسفند	۷/۴	۲۰/۹	۱۰/۸	۲۵/۴

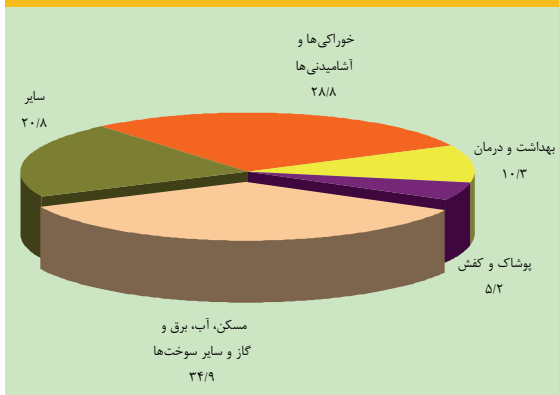
اصلی افزایش شاخص گروه اصلی « مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، افزایش شاخص بهای « ارزش اجاری مسکن شخصی» بود. این شاخص با ۱۳/۳ درصد رشد نسبت به سال قبل، ۷۲/۸ درصد از افزایش شاخص گروه اصلی مزبور و ۲۵/۵ درصد از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص داد. پس از گروه مذکور، گروه « اجاره بهای مسکن غیرشخصی» با ۱۲/۸ درصد رشد نسبت به سال قبل، بیشترین سهم را در افزایش شاخص بهای گروه « مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» داشت. همچنین، گروه « تعمیرات و خدمات ساختمانی» در سال ۱۳۸۸ رشدی به میزان ۹/۵ درصد داشت. در سال ۱۳۸۸، شاخص بهای گروه « برق، گاز و سایر سوخت‌ها» به میزان ۳/۴ درصد کاهش یافت. در این گروه قیمت گاز عرضه شده در سیلندر ۴/۹ درصد و گازوئیل مصرف خانگی ۰/۹ درصد افزایش داشت، لیکن قیمت نفت سفید مصرف خانگی با ۱۳/۰ درصد کاهش مواجه شد.

۲۰-۲- تغییر قیمت‌های نسبی

۲۰-۲-۱- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

۲۰-۲-۱-۱- مناطق شهری کشور

نمودار ۲۰-۲- سهم گروه‌های اصلی در افزایش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال ۱۳۸۸ (درصد)

پس از گروه اصلی « مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، رشد شاخص بهای گروه « خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» بیشترین تاثیر مستقیم را در افزایش شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی داشت. این گروه با ضریب اهمیتی معادل ۲۸/۴۹ درصد در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص کل، ۹/۹ درصد نسبت به سال قبل رشد کرد و سهمی معادل ۲۸/۸ درصد از رشد شاخص کل را به خود اختصاص داد. دلیل اصلی رشد این شاخص، رشد شاخص بهای «گوشت» به میزان ۲۰/۴ درصد

بررسی شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک

گروه‌های اصلی نشان می‌دهد که طی سال ۱۳۸۸، بجز گروه‌های «دخانیات»، «ارتباطات» و «تحصیل»، نرخ رشد سایر گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص کل در مقایسه با سال ۱۳۸۷ کاهش یافت. در بین گروه‌های اصلی، شاخص بهای دو گروه «دخانیات» و «ارتباطات» به ترتیب بیشترین و کمترین نرخ رشد را نسبت به سال قبل دارا بودند. اغلب گروه‌های فرعی نیز در سال ۱۳۸۸ کاهش‌های قابل ملاحظه‌ای را در مقایسه با سال گذشته تجربه کردند.

در سال ۱۳۸۸، گروه اصلی «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» بالاترین سهم را در رشد شاخص کل داشت. این گروه با دارا بودن ضریب اهمیت نسبی در حدود ۲۸/۶۰ درصد در تشکیل شاخص کل، با ۱۲/۲ درصد رشد نسبت به سال قبل، سهم ۳۴/۹ درصدی در رشد شاخص کل داشت. دلیل

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۸

رشد این شاخص عمدتاً ناشی از افزایش شاخص بهای «خشکبار» و «میوه‌های تازه» بود. در سال ۱۳۸۸، رشد شاخص این گروه‌ها نسبت به سال قبل به ترتیب معادل ۲۲/۴ و ۱۸/۱ درصد بود.

بدین ترتیب، دو گروه اصلی «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» و «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» با مجموع ضریب اهمیت نزدیک به ۵۷/۱ درصد در تشکیل شاخص کل، سهمی معادل ۶۳/۷ درصد از تورم سال ۱۳۸۸ را به خود اختصاص دادند.

نسبت به سال قبل بود که بیشترین سهم از افزایش شاخص بهای «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» را به خود اختصاص داد. در گروه مذکور، «گوشت گوسفند» ۳۸/۱ درصد، «گوشت گاو و گوساله» ۲۰/۱ درصد و «گوشت مرغ» ۱/۵ درصد رشد داشتند.

پس از گروه «گوشت»، شاخص بهای «میوه‌ها و خشکبار» با ۱۸/۵ درصد رشد نسبت به سال قبل بالاترین رشد را در بین زیرگروه‌های گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» در سال ۱۳۸۸ داشت.

جدول ۲۰-۳- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری (۱۳۸۳=۱۰۰)

اثر مستقیم در تغییر شاخص کل سال ۱۳۸۸	درصد تغییر			سال			
	واحد درصد	درصد	۱۳۸۴-۸۸	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷
گروه‌های اختصاصی							
کالا	۳۹/۱	۴/۳	۱۳/۵	۷/۸	۲۴/۹	۱۸۸/۵	۱۷۴/۹
خدمت	۶۰/۹	۶/۵	۱۷/۳	۱۴/۳	۲۵/۹	۲۲۲/۳	۱۹۴/۵
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۳۴/۹	۳/۸	۱۷/۱	۱۲/۲	۲۷/۹	۲۲۰/۲	۱۹۶/۲
شاخص کل	۱۰۰/۰	۱۰/۸	۱۵/۲	۱۰/۸	۲۵/۴	۲۰۳/۰	۱۸۳/۳
گروه‌های اصلی و منتخب فرعی							
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۲۸/۸	۳/۱	۱۶/۹	۹/۹	۳۰/۲	۲۱۸/۶	۱۹۸/۹
گوشت	۱۲/۵	۱/۳	۱۶/۶	۲۰/۴	۲۵/۴	۲۱۵/۸	۱۷۹/۲
ماهی و حیوانات دریایی	۱/۱	۰/۱	۱۷/۱	۱۴/۱	۲۵/۵	۲۱۹/۹	۱۹۲/۸
غلات و نان	-۱/۷	-۰/۲	۱۷/۷	-۳/۱	۵۷/۳	۲۲۵/۵	۲۳۲/۸
روغن‌ها و چربی‌ها	-۰/۶	-۰/۱	۱۳/۴	-۶/۶	۲۷/۹	۱۸۷/۴	۲۰۰/۶
میوه‌ها و خشکبار	۱۰/۳	۱/۱	۱۹/۸	۱۸/۵	۲۸/۴	۲۴۶/۳	۲۰۷/۸
انواع سبزی، حبوب و فرآورده‌های سبزی	۰/۵	۰/۱	۱۶/۶	۱/۱	۲۲/۹	۲۱۵/۲	۲۱۲/۸
لبنیات و تخم پرندگان	۲/۷	۰/۳	۱۴/۰	۸/۶	۲۳/۳	۱۹۲/۹	۱۷۷/۶
دخانیات	۱/۳	۰/۱	۱۶/۹	۳۰/۱	۱۹/۳	۲۱۸/۳	۱۶۷/۸
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۳۴/۹	۳/۸	۱۷/۱	۱۲/۲	۲۷/۹	۲۲۰/۲	۱۹۶/۲
اجاره بهای مسکن غیرشخصی	۷/۵	۰/۸	۱۷/۴	۱۲/۸	۲۸/۶	۲۲۳/۳	۱۹۷/۹
ارزش اجاری مسکن شخصی	۲۵/۵	۲/۷	۱۷/۵	۱۳/۳	۲۸/۲	۲۲۳/۸	۱۹۷/۶
تعمیرات و خدمات ساختمانی	۲/۲	۰/۲	۲۲/۰	۹/۵	۳۴/۷	۲۶۹/۸	۲۴۶/۳
آب	۰/۱	۰/۰	۵/۷	۳/۴	۱۲/۰	۱۳۲/۰	۱۲۷/۷
برق، گاز و سایر سوخت‌ها	-۰/۳	۰/۰	۴/۱	-۳/۴	۸/۸	۱۲۲/۲	۱۲۶/۵
پوشاک و کفش	۵/۲	۰/۶	۱۲/۵	۱۰/۳	۲۱/۰	۱۷۹/۹	۱۶۳/۱
اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه	۲/۵	۰/۳	۱۳/۳	۴/۲	۲۳/۸	۱۸۶/۶	۱۷۹/۰
حمل و نقل	۵/۲	۰/۶	۹/۶	۵/۹	۱۷/۶	۱۵۷/۸	۱۴۹/۰
ارتباطات	۰/۰	۰/۰	-۰/۵	۰/۴	-۰/۲	۹۷/۳	۹۶/۹
بهداشت و درمان	۱۰/۳	۱/۱	۱۷/۷	۱۸/۹	۲۳/۳	۲۲۶/۰	۱۹۰/۰
تفریح و امور فرهنگی	۲/۲	۰/۲	۷/۸	۸/۸	۱۰/۲	۱۴۵/۳	۱۳۳/۶
تحصیل	۳/۲	۰/۳	۱۶/۸	۱۵/۹	۱۴/۷	۲۱۷/۴	۱۸۷/۵
رستوران و هتل	۲/۶	۰/۳	۱۶/۹	۱۵/۵	۲۹/۸	۲۱۸/۳	۱۸۹/۰
کالاها و خدمات متفرقه	۳/۸	۰/۴	۱۵/۷	۱۲/۶	۲۳/۹	۲۰۷/۶	۱۸۴/۳

نرخ رشد شاخص بهای گروه «بهداشت و درمان» از ۲۳/۳ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۱۸/۹ درصد در سال ۱۳۸۸ کاهش یافت. دلیل اصلی افزایش شاخص بهای گروه «بهداشت و درمان»، افزایش شاخص بهای گروه فرعی «خدمات پزشکی، دندانپزشکی و پیراپزشکی» به میزان ۱۹/۲ درصد بود که حدود ۵۷/۵ درصد از افزایش شاخص بهای گروه «بهداشت و درمان» را به خود اختصاص داد.

بررسی تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه قبل در سال ۱۳۸۸ نشان می‌دهد که شاخص مذکور در تمامی ماه‌های سال (بجز دی ماه) روند افزایشی داشت. بیشترین افزایش نسبت به ماه قبل در ماه‌های خرداد و اسفند به میزان ۱/۸ درصد و کمترین افزایش در ماه‌های تیر و مهر به میزان ۰/۱ درصد بود. شاخص مذکور در دی ماه بدون تغییر ماند.

در بین سایر گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی، شاخص بهای «حمل و نقل» با ۵/۹ درصد افزایش نسبت به سال قبل، سهم ۵/۲ درصدی از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص داد. در گروه «حمل و نقل»، شاخص بهای گروه «هزینه رفت و آمد» ۱۶/۴ درصد رشد داشت. این افزایش بیشتر ناشی از بالا رفتن «کرایه تاکسی در داخل شهر» به میزان ۱۶/۲ درصد، «کرایه مسافرت با اتوبوس بین شهری» ۱۵/۹ درصد و «کرایه تاکسی سرویس» ۱۵/۸ درصد بود. همچنین، «کرایه اتوبوس درون شهری» ۲۰/۷ درصد و «کرایه مسافرت با هواپیما» معادل ۱۴/۲ درصد قابل ذکر می‌باشد. در سال مورد بررسی، شاخص بهای گروه «تعمیرات و سوخت وسایل نقلیه شخصی» معادل ۶/۵ درصد افزایش یافت.

(درصد) جدول ۲۰-۴- تغییرات متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی پیش و پس از حذف نوسانات فصلی (هر دوره نسبت به دوره قبل)

	پس از حذف نوسانات فصلی			پیش از حذف نوسانات فصلی		
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶
سه ماهه اول	۱/۹	۷/۱	۳/۰	۲/۷	۷/۹	۳/۹
سه ماهه دوم	۴/۰	۶/۷	۴/۷	۲/۵	۵/۲	۳/۲
سه ماهه سوم	۱/۳	۵/۷	۵/۵	۱/۵	۵/۹	۵/۶
سه ماهه چهارم	۱/۵	۰/۰	۶/۰	۲/۱	۰/۶	۶/۶

می‌توان به تغییرات بیشتر شاخص بهای گروه‌های «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها»، «پوشاک و کفش»، «اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه»، «حمل و نقل»، «ارتباطات» و «کالاها و خدمات متفرقه» در فصل‌های اول و چهارم سال به دلیل افزایش تقاضای جامعه در ماه‌های پایانی سال و عرضه کمتر محصولات کشاورزی در این فصل‌ها اشاره کرد. از طرف دیگر، با حذف نوسانات فصلی از شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی، انتظار می‌رود اثرات انباشته عوامل دیگری مانند اثرات با وقفه رشد نقدینگی در ماه‌های پایانی سال قبل، اثرات با وقفه افزایش قیمت‌های اداری، افزایش تقاضای جامعه برای کالاها و خدمات گروه‌های «تفریح و امور فرهنگی»، «تحصیل»، «پوشاک و کفش» و «حمل و نقل» در مقاطعی از سال، در رشد پایین‌تر

بررسی تغییرات شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر فصل نسبت به فصل قبل طی سال‌های ۸۸-۱۳۸۶ نشان می‌دهد که تغییرات شاخص پیش از حذف نوسانات فصلی، از فصل سوم سال ۱۳۸۶ تا فصل اول سال ۱۳۸۷ با سرعت زیادی افزایش یافت. افزایش مذکور در فصل دوم و سوم سال ۱۳۸۷ تا حدودی کاهش یافت. فصل چهارم سال ۱۳۸۷ کمترین میزان رشد را طی سال‌های مذکور داشت و در فصول مختلف سال ۱۳۸۸ تا حدودی در یک سطح افزایش یافت. همچنین، تغییرات مذکور در فصل‌های اول و چهارم (بجز فصل چهارم سال ۱۳۸۷) هر سال بیشتر و در فصل‌های دوم و سوم کمتر از تغییرات آن در مقایسه با فصل‌های مشابه پس از حذف نوسانات فصلی می‌باشد. از دلایل اصلی این اختلاف

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۸

افزایش شاخص کل داشت. استان اصفهان با سهمی معادل ۸/۳ درصد، استان خراسان رضوی با سهمی معادل ۷/۲ درصد و استان فارس با سهمی معادل ۴/۶ درصد در رتبه‌های بعدی تاثیرگذاری بر افزایش شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری کشور قرار گرفتند.

۲۰-۲-۱-۲- مناطق روستایی کشور^(۱)

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی کشور در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال قبل ۱۰/۳ درصد افزایش یافت. نرخ تورم مناطق روستایی حاصل رشد شاخص بهای «کالاها» با نرخ ۱۰/۷ درصد و شاخص بهای «خدمات» با نرخ ۹/۱ درصد نسبت به سال ۱۳۸۷ می‌باشد. دو گروه اختصاصی مذکور به ترتیب با ضرایب اهمیت ۷۶/۳ و ۲۳/۷ درصد در تشکیل شاخص کل، ۷۷/۷ و ۲۲/۳ درصد از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص دادند.

در سال مورد بررسی، شاخص بهای گروه «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» به میزان ۱۲/۱ درصد نسبت به سال قبل رشد داشت. دلیل اصلی رشد شاخص این گروه، افزایش نرخ رشد شاخص گروه‌های «گوشت قرمز، سفید و فرآورده‌های آنها» و «میوه‌ها و خشکبار» بود. در سال ۱۳۸۸، سهم گروه «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» از افزایش شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی ۵۶/۲ درصد و سهم گروه «کالاها غیرخوراکی و خدمات» ۴۳/۸ درصد بود.

پس از گروه «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات»، گروه‌های «مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت‌ها»، «پوشاک و کفش»، «بهداشت و درمان»، «مبلمان، لوازم خانگی و تعمیر و

شاخص پس از حذف نوسانات فصلی نسبت به شاخص پیش از حذف نوسانات فصلی تاثیرگذار باشد. بررسی تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی پیش و پس از حذف نوسانات فصلی نشان می‌دهد که تغییرات پس از حذف نوسانات در تمام فصول سال بجز فصل دوم نسبت به تغییرات پیش از حذف نوسانات از رشد کمتری برخوردار بوده است. همچنین، مقایسه تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۷ پیش و پس از حذف نوسانات فصلی نشان می‌دهد (بجز فصل چهارم) در سایر فصول این تغییرات در سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۷ کمتر بوده است.

بررسی تحولات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری کشور به تفکیک استان‌های مختلف نشان می‌دهد که در سال ۱۳۸۸، استان‌های قم، گلستان، خراسان رضوی و مازندران به ترتیب با نرخ تورم ۱۴/۰، ۱۳/۱، ۱۲/۸ و ۱۲/۸ درصد بالاترین نرخ تورم را داشتند. کمترین نرخ تورم مربوط به استان بوشهر به میزان ۷/۵ درصد بود. از نظر سطح عمومی قیمت‌ها در سال ۱۳۸۸، استان بوشهر پایین‌ترین و استان قم بالاترین سطح قیمت‌ها را تجربه کردند.

از نظر آهنگ رشد قیمت‌ها طی دوره ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸، استان بوشهر با ۱۳/۰ درصد و استان قم با ۱۷/۱ درصد تورم سالانه به ترتیب کندترین و تندترین آهنگ رشد سطح عمومی قیمت‌ها را طی دوره مورد بررسی داشته‌اند. متوسط نرخ تورم در کل مناطق شهری کشور طی این دوره ۱۵/۲ درصد بود.

در سال ۱۳۸۸، نرخ تورم در استان تهران ۱۱/۰ درصد بود. استان تهران به لحاظ جمعیت و سهم از هزینه کل خانوارهای مناطق شهری، دارای اهمیت نسبی در حدود ۳۳/۰۵ درصد در تشکیل شاخص کل می‌باشد. افزایش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در این استان موجب ۳/۶ واحد درصد افزایش در شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی مناطق شهری کشور شد و به تنهایی سهمی معادل ۳۳/۷ درصد در

۱- منبع آمارهای استفاده شده در این بخش، نشریه «شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی کشور» مرکز آمار ایران می‌باشد. سال پایه این شاخص ۱۳۸۱ است.

نگهداری آنها» و «حمل و نقل» به ترتیب با سهمی معادل ۱۰/۱، ۸/۵، ۸/۰، ۵/۶ و ۵/۴ درصد بیشترین سهم را در رشد شاخص کل داشتند. شش گروه مذکور در مجموع معادل ۹۳/۸ درصد از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص دادند.

۲۰-۲-۲- شاخص بهای تولیدکننده

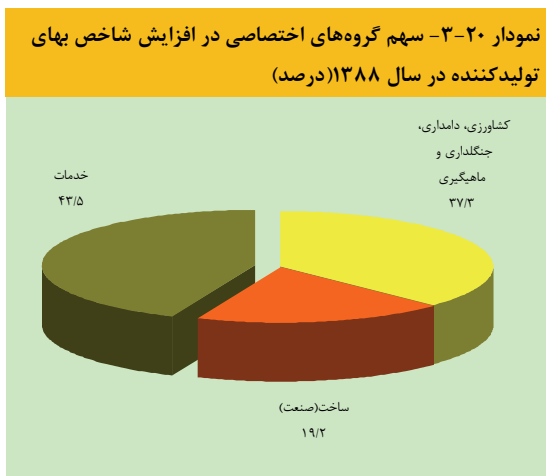
در سال ۱۳۸۸، شاخص بهای تولیدکننده نسبت به سال قبل ۷/۴ درصد رشد داشت. نرخ رشد این شاخص (بر مبنای سال پایه ۱۳۸۳) در سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ به ترتیب ۱۴/۹ و ۲۰/۹ درصد بود. در بین گروه‌های اصلی شاخص بهای تولیدکننده، بیشترین سهم در رشد این شاخص به ترتیب به گروه‌های «کشاورزی، شکار و جنگلداری»، «ساخت (صنعت)» و «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» اختصاص داشت.

در سال ۱۳۸۸، شاخص بهای گروه «کشاورزی، شکار و جنگلداری» با نرخ رشد ۱۱/۷ درصد در مقابل ۲۷/۳ درصد در سال گذشته، دارای سهمی معادل ۳۵/۷ درصد در رشد شاخص کل بود. افزایش شاخص بهای اقلام و گروه‌های «انواع برنج» معادل ۲۶/۸ تا ۳۵/۵ درصد، «پرورش گاو، گوسفند و بز» ۳۲/۶ درصد، «گیاهان صنعتی» ۲۴/۱ درصد، «نباتات علوفه‌ای» ۲۰/۶ درصد، «محصولات آشامیدنی و ادویه‌ای» ۱۴/۹ درصد و «گندم آبی» ۱۱/۲ درصد تاثیر بسزایی در افزایش شاخص بهای گروه «کشاورزی، شکار و جنگلداری» داشتند.

شاخص بهای «ساخت (صنعت)» با ۳/۰ درصد رشد نسبت به سال قبل، با توجه به ضریب اهمیتی در حدود ۴۸/۰۶ درصد در تشکیل شاخص کل، سهمی معادل ۱۹/۲ درصد از افزایش شاخص کل را بر عهده داشت. افزایش شاخص بهای زیرگروه‌های «محصولات غذایی و انواع

آشامیدنی‌ها» به میزان ۶/۴ درصد (عمدتاً ناشی از افزایش شاخص قیمت فرآورده‌های آرد گندم معادل ۲۳/۹ درصد، خشکبار ۱۴/۸ درصد و عمل‌آوری و حفاظت میوه و سبزیجات از فساد ۱۰/۱ درصد)، «ساخت منسوجات» ۵/۲ درصد (به ویژه شاخص بهای فرش دست‌باف داخلی به میزان ۱۴/۳ درصد)، «ساخت فرآورده‌های نفتی تصفیه شده» ۲۳/۹ درصد، «کود و ترکیبات ازت مصرف داخلی» ۲۱/۱ درصد، «دارو» ۱۵/۰ درصد، «مواد شوینده» ۱۲/۵ درصد، «ساخت محصولات از لاستیک و پلاستیک» ۹/۱ درصد و «سیمان، آهک و گچ» ۷/۳ درصد، سهم قابل توجهی در افزایش شاخص بهای گروه «محصولات صنعتی» داشتند.

دو گروه «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» و «بهداشت و مددکاری اجتماعی» به ترتیب با نرخ رشد ۶/۰ و ۲۱/۱ درصد، سهمی برابر ۱۵/۱ و ۱۳/۵ درصد در افزایش شاخص کل بهای تولیدکننده داشتند. بخش عمده‌ای از افزایش شاخص «بهداشت و مددکاری اجتماعی» به دلیل افزایش شاخص بهای گروه‌های «فعالیت‌های بیمارستانی» به میزان ۲۵/۲ درصد و «فعالیت‌های پزشکی و دندانپزشکی» معادل ۲۰/۰ درصد بود.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۸

(۱۰۰=۱۳۸۳)

جدول ۲۰-۵- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای تولیدکننده

اثر مستقیم در تغییر شاخص کل سال ۱۳۸۸		درصد تغییر			سال		
واحد درصد	درصد	۱۳۸۴-۸۸	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
گروه‌های اختصاصی							
۳۷/۳	۲/۸	۱۵/۰	۱۱/۸	۲۷/۱	۲۰۰/۷	۱۷۹/۵	کشاورزی، دامداری، جنگلداری و ماهیگیری
۱۹/۲	۱/۴	۱۱/۴	۳/۰	۲۲/۳	۱۷۱/۷	۱۶۶/۷	ساخت(صنعت)
۴۳/۵	۳/۲	۱۲/۷	۱۱/۱	۱۴/۱	۱۸۱/۸	۱۶۳/۷	خدمات
۱۰۰/۰	۷/۴	۱۲/۶	۷/۴	۲۰/۹	۱۸۱/۱	۱۶۸/۶	شاخص کل
گروه‌های اصلی							
۳۵/۷	۲/۷	۱۴/۹	۱۱/۷	۲۷/۳	۲۰۰/۶	۱۷۹/۷	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۱/۶	۰/۱	۱۵/۳	۱۷/۶	۲۱/۷	۲۰۳/۸	۱۷۳/۳	ماهیگیری
۱۹/۲	۱/۴	۱۱/۴	۳/۰	۲۲/۳	۱۷۱/۷	۱۶۶/۷	ساخت(صنعت)
۲/۴	۰/۲	۱۷/۷	۱۷/۵	۲۹/۸	۲۲۵/۸	۱۹۲/۱	هتل و رستوران
۱۵/۱	۱/۱	۹/۶	۶/۰	۹/۵	۱۵۸/۱	۱۴۹/۱	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۵/۸	۰/۴	۱۶/۸	۱۵/۹	۱۴/۷	۲۱۷/۴	۱۸۷/۵	آموزش
۱۳/۵	۱/۰	۱۹/۵	۲۱/۱	۲۳/۵	۲۴۳/۷	۲۰۱/۲	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۶/۷	۰/۵	۲۱/۱	۲۴/۱	۳۲/۶	۲۶۰/۲	۲۰۹/۷	سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی

۲۰-۲-۳- شاخص بهای کالاهای صادراتی

در سال ۱۳۸۸، شاخص بهای «کالاهای صادراتی» به میزان ۶/۸ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافت. نرخ رشد این شاخص در سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ (بر مبنای سال پایه ۱۳۸۳) به ترتیب ۲۳/۳ و ۲۲/۱ درصد بود. در بین گروه‌های تشکیل‌دهنده شاخص بهای «کالاهای صادراتی»، کاهش شاخص بهای گروه «فلزات معمولی و مصنوعات آنها» برابر ۳۴/۹ درصد، «محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته» معادل ۲۹/۸ درصد و «محصولات معدنی» معادل ۳/۰ درصد، به ترتیب بیشترین تاثیر را در کاهش شاخص کل داشتند. در سال مورد بررسی، شاخص بهای «محصولات نباتی» با ۱۷/۶ درصد افزایش نسبت به سال قبل بیشترین تاثیر را در افزایش شاخص بهای کالاهای صادراتی در بین گروه‌های اصلی داشت. میزان رشد این شاخص در سال ۱۳۸۷ به میزان ۴۳/۵ درصد بود.

بیش از ۶۰/۰ درصد از افزایش شاخص «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» ناشی از افزایش شاخص بهای «بلیت مسافرت با اتوبوس» به میزان ۱۶/۰ درصد، «کرایه تاکسی در داخل شهر» به میزان ۱۶/۲ درصد و «حمل و نقل زمینی بار» به میزان ۲/۵ درصد بود. در مجموع، چهار گروه «ساخت (صنعت)»، «کشاورزی، شکار و جنگلداری»، «بهداشت و مددکاری اجتماعی» و «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» با در اختیار داشتن ضریب اهمیتی در حدود ۹۴/۴ درصد در شاخص بهای تولیدکننده، ۸۲/۵ درصد از رشد شاخص مذکور در سال ۱۳۸۸ را به خود اختصاص دادند.

بررسی تغییرات ماهانه شاخص بهای تولیدکننده نشان می‌دهد که این شاخص بجز در شهریور ماه در سایر ماه‌های سال افزایش داشت. بیشترین افزایش در آبان ماه به میزان ۱/۸ درصد و کمترین افزایش در فروردین ماه به میزان ۰/۱ درصد بود.

جدول ۲۰-۶- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاهای صادراتی در ایران

(۱۳۸۳=۱۰۰)

اثر مستقیم در تغییر شاخص کل سال ۱۳۸۸		درصد تغییر			سال		
درصد	واحد درصد	۱۳۸۴-۸۸	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
-۰/۳	۰/۰	۵/۹	۱/۴	۶/۷	۱۳۳/۰	۱۳۱/۲	محصولات حیوانی
-۴۹/۷	۳/۴	۲۳/۶	۱۷/۶	۴۳/۵	۲۸۸/۱	۲۴۴/۹	محصولات نباتی
۱/۸	-۰/۱	۱۲/۹	-۱۸/۲	۳۶/۹	۱۸۳/۴	۲۲۴/۳	چربی‌ها و روغن‌های حیوانی و نباتی
-۲/۴	۰/۱	۱۳/۸	۶/۰	۳۲/۷	۱۹۱/۲	۱۸۰/۴	محصولات صنایع غذایی، نوشابه‌ها و توتون
۹/۲	-۰/۶	۱۶/۲	-۳/۰	۶/۸	۲۱۲/۳	۲۱۸/۸	محصولات معدنی
۵۱/۲	-۳/۵	۵/۸	-۲۹/۸	۲۷/۷	۱۳۲/۳	۱۸۸/۵	محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته
۳/۶	-۰/۳	۵/۰	-۹/۱	۱۳/۱	۱۲۷/۶	۱۴۰/۳	مواد پلاستیک و کائوچو و مصنوعات آنها
۰/۵	۰/۰	۳/۴	-۳/۵	۹/۸	۱۱۸/۴	۱۲۲/۷	پوست و چرم و محصولات چرمی
۰/۲	۰/۰	۱۱/۴	-۸/۵	۲۲/۴	۱۷۱/۸	۱۸۷/۷	چوب و اشیای چوبی
-۱۴/۵	۱/۰	۱۶/۶	۷/۱	۲۳/۶	۲۱۵/۶	۲۰۱/۳	مواد نسجی و مصنوعات از این مواد
-۰/۳	۰/۰	۵/۵	۳/۸	۱۱/۲	۱۳۰/۴	۱۲۵/۶	انواع کفش
-۱/۰	۰/۱	۶/۰	۳/۶	۱۲/۱	۱۳۳/۸	۱۲۹/۱	مصنوعات ساخته شده از انواع سنگ
۹۷/۵	-۶/۶	۵/۲	-۳۴/۹	۲۵/۷	۱۲۸/۶	۱۹۷/۴	فلزات معمولی و مصنوعات آنها
۴/۹	-۰/۳	۹/۷	-۱۱/۸	۶/۹	۱۵۹/۱	۱۸۰/۳	ماشین‌آلات مکانیکی و ادوات برقی
-۰/۷	۰/۰	۵/۶	۳/۱	۵/۴	۱۳۱/۶	۱۲۷/۶	وسایل نقلیه زمینی و تجهیزات ترابری
۰/۰	۰/۰	۱۰/۱	۱/۴	۲۲/۹	۱۶۱/۹	۱۵۹/۷	دستگاه‌های اپتیک، دقت‌سنجی و پزشکی
۱۰۰/۰	-۶/۸	۱۳/۱	-۶/۸	۲۲/۱	۱۸۵/۱	۱۹۸/۵	شاخص کل

بررسی تغییرات ماهانه شاخص بهای «کالاهای صادراتی» در سال ۱۳۸۸ نشان می‌دهد که این شاخص به استثنای اردیبهشت ماه در تمامی ماه‌های سال نسبت به ماه‌های قبل با افزایش همراه بود. بیشترین میزان افزایش معادل ۳/۱ درصد در تیر ماه و کمترین افزایش به میزان ۰/۳ درصد در ماه‌های خرداد و آذر بود.

۲۰-۳- روند قیمت و بازده دارایی‌ها

مقایسه نرخ بازدهی انواع دارایی‌ها در سال ۱۳۸۸ با نرخ تورم در سال مذکور نشان می‌دهد که رشد شاخص قیمت و بازده نقدی سهام، شاخص قیمت سکه بهار آزادی (طرح جدید)، نرخ سود اوراق مشارکت و سپرده‌های سرمایه‌گذاری در بانک‌های دولتی و غیردولتی بیشتر از نرخ تورم بوده و بازدهی واقعی سایر دارایی‌ها در سال ۱۳۸۸ کمتر از تورم بوده است. در سال ۱۳۸۸، شاخص قیمت و بازده نقدی سهام با رشد ۵۸/۸ درصدی و شاخص قیمت سکه بهار آزادی (طرح جدید) با رشد ۱۷/۶ درصدی بالاترین افزایش را داشتند.

در سال ۱۳۸۸، شاخص بهای گروه «فلزات معمولی و مصنوعات آنها» به میزان ۳۴/۹ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافت. این شاخص در سال ۱۳۸۷ به میزان ۲۵/۷ درصد افزایش یافته بود. کاهش قابل ملاحظه شاخص بهای «آهن کلاف گرم» به میزان ۴۱/۶ درصد، «شمش فولاد» به میزان ۵۴/۰ درصد، «شمش آلومینیوم» به میزان ۱۵/۷ درصد، «انواع لوله گالوانیزه» به میزان ۲۶/۷ درصد، «تیرآهن» به میزان ۲۲/۶ درصد، «مس کاتد» به میزان ۸/۳ درصد و «فرمولیبدن» به میزان ۳۱/۹ درصد بیشترین سهم را در تنزل شاخص بهای گروه «فلزات معمولی و مصنوعات آنها» داشت. شاخص بهای گروه «فلزات معمولی و مصنوعات آنها» در تمامی ماه‌های سال مورد گزارش (به غیر از اسفند ماه که افزایش قابل توجه ۳۷/۶ درصدی داشت) نسبت به ماه‌های مشابه سال قبل، از کاهش قابل ملاحظه‌ای برخوردار بود که کمترین آن ۳/۴ درصد در بهمن ماه و بیشترین آن ۵۲/۰ درصد در خرداد ماه می‌باشد.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۸

جدول ۲۰-۷- روند رشد قیمت و بازدهی بعضی از انواع دارایی‌ها

(درصد)

نسبت شارپ(۲)	انحراف معیار	میانگین نرخ بازدهی(۱)	سال					
			۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
-۰/۲	۲۴/۹	۲۰/۴	-۷/۸	۴۲/۴	۵۳/۳	۱۲/۸	۱۱/۵	شاخص قیمت زمین(کل مناطق شهری)
-۰/۲	۲۹/۰	۱۰/۶	۵۸/۸	-۱۱/۳	۱۷/۶	۱۴/۷	-۱۲/۷	قیمت و بازده نقدی سهام
-۰/۲	۷/۲	۱۷/۴	۱۲/۸	۲۸/۶	۲۱/۲	۱۳/۷	۱۱/۶	شاخص اجاره بهای مسکن غیرشخصی
-۱۵/۲	۰/۹	۲/۷	۳/۲	۳/۳	۱/۴	۲/۰	۳/۴	قیمت اسمی دلار(بازار غیررسمی)
-۲/۶	۴/۳	۵/۱	۲/۵	۴/۲	۱۱/۶	۷/۰	۰/۶	قیمت اسمی یورو(بازار غیررسمی)
-۰/۲	۱۱/۳	۱۸/۷	۶/۵	۲۱/۵	۱۳/۵	۳۶/۷	۱۷/۶	قیمت سکه تمام بهار آزادی(طرح قدیم)
-۰/۷	۷/۵	۲۱/۸	۱۷/۶	۱۸/۸	۱۹/۹	۳۵/۳	۱۸/۲	قیمت سکه تمام بهار آزادی(طرح جدید)
-۰/۰	۱/۰	۱۶/۳	۱۶/۰	۱۸/۰	۱۵/۵	۱۵/۵	۱۵/۵-۱۷	سود علی الحساب اوراق مشارکت
-۱/۲	۱/۲	۱۴/۹	۱۴/۵	۱۵/۰	۱۶/۰	۱۵/۸	۱۳/۰	بالاترین نرخ سود علی الحساب سپرده‌های یک‌ساله بانک‌های تجاری دولتی
-۰/۵	۱/۴	۱۷/۰	۱۴/۵	۱۷/۳	۱۷/۵	۱۷/۵	۱۸/۰	بالاترین نرخ سود علی الحساب سپرده‌های یک‌ساله بانک‌های غیردولتی
-۲/۵	۴/۹	۴/۲	۱/۱	۸/۱	۹/۷	۴/۳	-۲/۲	شاخص بهای اتومبیل سواری(سمنند)
-۳/۰	۴/۵	۲/۹	-۲/۲	۹/۷	۴/۳	۲/۲	۰/۹	شاخص بهای اتومبیل سواری(پراید)
θ	۶/۵	۱۵/۲	۱۰/۸	۲۵/۴	۱۸/۴	۱۱/۹	۱۰/۴	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

۱- میانگین بازدهی دارایی‌ها (بجز اوراق مشارکت و سپرده‌های سرمایه‌گذاری) به روش میانگین هندسی محاسبه شده است.
۲- نسبت شارپ عبارت است از نسبت تفاضل بازدهی دارایی مورد نظر و دارایی بدون ریسک (اوراق مشارکت دولت) به انحراف معیار دارایی مورد نظر.

۲۰-۴- سرعت گردش پول

۱۳۸۸، رشد نقدینگی معادل ۲۳/۹ درصد بود که رشد آن نسبت به سال قبل افزایش یافت. سرعت گردش اسکناس و مسکوک، سرعت گردش پول و سرعت گردش نقدینگی در این سال کاهش یافت. در اسفند ماه ۱۳۸۸، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی ۱۰/۴ درصد نسبت به اسفند سال قبل رشد داشت که نسبت به رقم مشابه سال گذشته با کاهش مواجه بود.

طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸، سرعت گردش پول در اقتصاد ایران در دامنه ۵/۳ تا ۶/۴ و سرعت گردش نقدینگی در دامنه ۱/۵ تا ۲/۰ در نوسان بود. بنا به تعریف، سرعت گردش پول و نقدینگی با تورم رابطه مستقیم دارند. همچنین، تغییر ترکیب حجم پول و نقدینگی به دلیل بهبود خدمات شبکه بانکی و گسترش استفاده از ابزارهای پرداخت غیرنقدی و الکترونیک، موجب تغییر سرعت گردش پول و نقدینگی می‌شود. در سال

جدول ۲۰-۸- شاخص‌های مختلف سرعت گردش پول

(درصد)

سال					
۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	
۱۸/۵	۲۱/۴	۳۵/۸	۳۶/۸	۳۶/۶	سرعت گردش اسکناس و مسکوک
۵/۹	۶/۴	۵/۳	۵/۵	۵/۸	سرعت گردش پول
۱/۵	۱/۸	۱/۷	۱/۸	۲/۰	سرعت گردش نقدینگی
۱۰/۴	۱۷/۸	۲۲/۵	۱۵/۶	۸/۲	تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی(۱۳۸۳=۱۰۰) (اسفند نسبت به اسفند سال قبل)

دوره برنامه چهارم توسعه

توجه به این ملاحظه‌ها، در مواد ۳، ۲۶ و ۳۹ قانون برنامه چهارم توسعه به بحث تورم و قیمت‌ها پرداخته است. در ماده ۳ قانون برنامه چهارم توسعه بر تعدیل قیمت نفت کوره، نفت گاز و بنزین بر مبنای قیمت‌های

در سند چشم‌انداز بیست‌ساله و بخش امور اقتصادی بر مهار تورم و افزایش قدرت خرید گروه‌های کم‌درآمد، محروم و مستضعف، کاهش فاصله بین دهک‌های بالا و پایین درآمدی جامعه و اجرای سیاست‌های مناسب جبرانی تاکید شده است. با

عمده‌فروشی خلیج فارس اشاره شده و منابع حاصل از آزادسازی قیمت این کالاها صرف برنامه‌ها و سیاست‌های خاصی می‌شود، اما این ماده در سال ۱۳۸۳ اصلاح شد. براساس قانون اصلاح ماده ۳ قانون برنامه چهارم توسعه (قانون تثبیت قیمت‌ها)، قیمت فروش بنزین، نفت گاز، نفت سفید، نفت کوره و سایر فرآورده‌های نفتی، گاز، برق، آب، نرخ خدمات فاضلاب، ارتباطات تلفن و مرسولات پستی در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ افزایش نخواهد یافت و برای سال‌های بعد، تغییر در قیمت این کالاها و خدمات طی لویحی که حداکثر تا اول شهریور پیشنهاد می‌شود به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

در قانون برنامه چهارم توسعه (۸۸-۱۳۸۴) متوسط نرخ تورم ۹/۹ درصد پیش‌بینی شده بود، اما طی برنامه چهارم توسعه، متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی بر مبنای سال پایه ۱۳۸۳ از ۱۱۰/۴ در سال ۱۳۸۴ به ۲۰۳/۰ در سال ۱۳۸۸ رسید. بررسی تغییرات این شاخص طی سال‌های ۸۷-۱۳۸۴ نشان‌دهنده روند افزایشی آن بود، به طوری که این نرخ از ۱۰/۴ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۲۵/۴ درصد در سال ۱۳۸۷ رسید. تغییرات این شاخص طی سال ۱۳۸۸ به ۱۰/۸ درصد محدود گردید.

متوسط نرخ تورم در سال‌های برنامه چهارم توسعه حدود ۱۵/۲ درصد بود که نسبت به متوسط نرخ تورم برنامه سوم (۱۴/۱ درصد) تا حدودی افزایش نشان می‌دهد. همچنین، متوسط

عملکرد نرخ تورم برنامه چهارم نسبت به پیش‌بینی برنامه (۹/۹ درصد) ۵/۳ واحد درصد افزایش داشت. مقایسه عملکرد و پیش‌بینی نرخ تورم در سال‌های برنامه چهارم توسعه نشان می‌دهد که هرچند طی دو سال اول برنامه، میزان عملکرد کمتر از رقم پیش‌بینی بود، اما طی سال‌های بعد میزان تورم از اهداف مورد نظر برنامه فراتر رفت، به طوری که مقدار انحراف عملکرد از مقادیر پیش‌بینی برنامه طی سال‌های ۱۳۸۶، ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ به ترتیب ۹/۳، ۱۷/۵ و ۴/۰ واحد درصد بود و بیشترین میزان انحراف عملکرد از رقم پیش‌بینی برنامه مربوط به سال ۱۳۸۷ است.

طی سال‌های برنامه چهارم، شاخص بهای تولیدکننده براساس سال پایه ۱۳۸۳ از ۱۰۸/۸ طی سال ۱۳۸۴ به ۱۸۱/۱ در سال ۱۳۸۸ رسید و متوسط نرخ رشد آن ۱۲/۶ درصد بود. روند تغییرات این شاخص طی سال‌های ۸۷-۱۳۸۴ به شدت افزایشی بود، اما طی سال ۱۳۸۸ با ۱۳/۵ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۷/۴ درصد محدود گردید.

شاخص بهای کالاهای صادراتی نیز از ۱۱۳/۰ در سال ۱۳۸۴ به ۱۸۵/۱ در سال ۱۳۸۸ رسید. این شاخص طی برنامه چهارم توسعه با تغییرات بسیاری همراه بود، به طوری که طی سال‌های ۸۷-۱۳۸۴ با روندی افزایشی و طی سال ۱۳۸۸ با روندی کاهشی مواجه بود. تغییرات این شاخص از ۱۳/۰ درصد افزایش در سال ۱۳۸۴ به ۲۲/۱ درصد افزایش در سال ۱۳۸۷ و ۶/۸ درصد کاهش در سال ۱۳۸۸ رسید.

جدول ۲۰-۹- پیش‌بینی نرخ تورم در قانون برنامه چهارم توسعه

متوسط دوره برنامه	سال						
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	
-	۲۲۰	۲۰۶	۱۹۱	۱۷۵	۱۵۷	۱۳۷	شاخص قیمت(۱۰۰=۱۳۸۱)
۹/۹	۶/۸	۷/۹	۹/۱	۱۱/۵	۱۴/۶	-	درصد تغییر(نرخ تورم)

جدول ۲۰-۱۰- مقایسه روند شاخص‌های قیمتی کل در کشور طی سال‌های برنامه چهارم توسعه (۱۰۰=۱۳۸۳)

متوسط دوره برنامه	سال							
	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳		
-	۲۰۳/۰	۱۸۳/۳	۱۴۶/۲	۱۲۳/۵	۱۱۰/۴	۱۰۰/۰	شاخص کل	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی
۱۵/۲	۱۰/۸	۲۵/۴	۱۸/۴	۱۱/۹	۱۰/۴	۱۵/۲	درصد تغییر	
-	۱۸۱/۱	۱۶۸/۶	۱۳۹/۵	۱۲۱/۴	۱۰۸/۸	۱۰۰/۰	شاخص کل	شاخص بهای تولیدکننده
۱۲/۶	۷/۴	۲۰/۹	۱۴/۹	۱۱/۶	۸/۸	۱۶/۸	درصد تغییر	
-	۱۸۵/۱	۱۹۸/۵	۱۶۲/۶	۱۳۱/۹	۱۱۳/۰	۱۰۰/۰	شاخص کل	شاخص بهای کالاهای صادراتی
۱۳/۱	-۶/۸	۲۲/۱	۲۳/۳	۱۶/۷	۱۳/۰	۲۸/۴	درصد تغییر	